

Bácskaiak és hánságiak is jelentkeztek, hogy a holdba repüljenek

Belgrádi tudósítónk jelenti: Az itteni lakosok néhány nappal ezelőtt beszámoltak Oberth tanár külsőbónál holdrepüléséről, melyre Németországból és Angliából már 80 utas jelentkezett. A közlemény hatása alatt egy újvidéki nagyiparos rögtön kiutazott Berlinbe, utána járt a dolognak, személyes érintkezésbe lépett Oberth tanárral és maga is jelentkezett az utazásra. Üzletársának írt levelében kijelenti, hogy a holdba való repülés biztosabb, mint a vonaton való utazás és Oberth maga is részt vesz a repülésben. A kockázat mindössze annyi — fejezi be levelét a vállalkozó újvidéki gyáros —, hogy a hold vonzóereje következtében a rakéta új bolygóként fenmaradhat a csillagrendszerben, de őt ez az eshetőség sem ijeszt vissza.

Újvidék mögött nem akar elmaradni Nagybacsókerék sem. Pantovics Milán ottani kereskedő hétfőn levelében jelentette be az Interplanetarisches Komitének, hogy szintén el akar repülni a holdba. Hogy csakugyan elrepül-e, arra ismerősei nem vennének mérget, annyi bizonyos azonban, hogy amióta köztudomásúvá vált, hogy a holdba számdekszik repülni, a vásárlók valóságos ostrom alatt tartják a boltját, hogy beszélhessenek az érdekes emberrel. Konkursseit ez a nagy siker annyira bántja, hogy azon törik a fejüket, hogy őt meg felkérjék Oberth tanárt, lépjön ki a Vénuszba is egy rakétát s őt majd utasai lesznek. Természetesen csak akkor, ha Pantovics már visszajött a holdból.

A Bácskából jelentkezett az első potyautas is: Aczimcsév Zsivojin óbecsei borbély levelet írt Oberth tanárnak s felajánlotta, hogy ingyen végző el minden borbély- és fodrászmunkát a holdrakéta összes utasain az egész utatarta alatt, ha őt is elviszi. Reméli, hogy a holdon is laknak nők s azok feltétlenül érdeklődnek a földlakók-nők hajviselete iránt. Ő, mint elsőrangú földi női fodrász, nagy karriert csinálhat — konkurenciamentesen — a holdban.

A közjegyzők gyűlése

A Királyi Közjegyzők Országos Egyesülete vasárnap délelőtt tartotta a budapesti törvényszék esküdtársai termében, Lázár Ferenc felsőházi tag elnöke alatt közgyűlést, melyre az ország minden részéből oly nagy számban érkeztek tagok, hogy a hatalmas teremt zsúfolásig megtöltötték. Lázár elnök nagyszabású megnyitójában vázolta az egyesület célkitűzéseit, majd rátért azokra a támadásokra, melyek legutóbb az ügyvédi kar részéről indokolatlanul érték az egyesületet. Ennek kapcsán bejelentette, hogy a támadások óta az ügyvédek társadalmának egyik tekintélyes részéről közeledés történt. Ezután a közgyűlés egyhangulag elfogadta a választmányt az elnököt, hogy egy öttagú bizottság folytasson tárgyalásokat az ügyvédek testületével. Az elnök ezután a kar gazdasági helyzetével foglalkozott. Elmondta, hogy a nyugdíjintézetet a testület a saját erejéből nem képes megvalósítani. Ezután az igazságügyminiszternek köszönetet szavazva bejelentette, hogy a szövetség csatlakozik a *Revizós Ligához*, végül még indítványozta, hogy a tervbe vett kamaraközi választmány megszervezése helyett a tagok az országos szövetségben tömörüljenek.

Ezután Sümeghy László dr. közjegyző, kormányfőtanácsos, főtitkár terjesztette elő a múlt évről szóló jelentését, melyből különösen kiemelte, hogy a nyugdíjintézmény megalakítása pénzügyi okokból késik. Később az aktuálisra vált igazságügyi javaslattal foglalkozott s örömmel állapította meg, hogy a törvényhozás felsőházában a közjegyzői kar méltó képviseletet nyert Lázár-ról. Hangsúlyozta ezután, hogy az egyesületnek tiltakozni kell az ellen, hogy az egyes ügyvédek közjegyzői okiratokat vehessenek, vagy ezek közjegyzői ténnyelésekkel ruháztassanak fel. Bejelentette még, hogy az idei vándorgyűlés első napját júniusban Szombathelyen, a másodikat pedig Sopronban tartják meg. Az évi jelentést, ugyancsak Rónay Tibor pénztáros zárszámadását egyhangulag elfogadták, majd Fésüs György ceglédi közjegyző indítványra után a közgyűlés véget ért.

Ugyanott, nyomban utána a Budapesti Királyi Közjegyzői Kamara tartotta meg Janits Imre kamarai elnök, kormányfőtanácsos elnöke alatt évi rendes közgyűlést. Az elnök mindenekelőtt megemlékezett Horthy Miklós kormányzó tizéves jubileumáról, elmondta, hogy ebből az alkalomból a kamara hódoló felirattal járult a kormányzó elé s egyben felolvasta a kormányzóznak a kamarához intézett köszönő leiratát. Ezután rámutatott arra, hogy a lefolyt esztendő nem hozta meg a karnak a várt eredményt, majd megemlékezett, hogy az ügyvédi karral való békés megegyezés hajótörést szenvedett annak nereg magatartásán s utalt arra a támadó

felszólalásra, mely az Ügyvédi Kamara ezévi közgyűlésén az egyesület ellen elhangzott. Utána Lipcsey Péter egri közjegyző, kormányfőtanácsos terjesztette be évi jelentését, melyben kimutatta, hogy a közjegyzők ügyforgalma csak a váltóóvásokról emelkedett, a többi ügyekben azonban csökkent. Felhívta a miniszter figyelmét a közjegyzőhelyettesekre s kérte, hogy a megüresedő állásokat velük töltsék be. Ezután ismertette a kamara álláspontját a készülő törvényjavaslatokra nézve.

Kovács Gyula fizetése képtelensége miatt válságos a katolikus tanulmányi alap szilfamajori bérlete

Két évvel ezelőtt a Magyarország hasábjain részletesen foglalkoztunk a katolikus vallás- és tanulmányi alap tulajdonában levő, közel másfél ezerholdas szilfamajori birtok bérbeadásának különös történetével.

Amint a budapesti királyi törvényszék, mint cégbíróság irattárában fekvő aktákból kitétni, a fentebb említett tanulmányi alap birtokot egészen 1927. év őszéig Szabolcs Bálint és neje bérleték, azonban fizetési kötelezettségeiknek nem tudtak eleget tenni és így a tanulmányi alapot kezelő közalapítványi királyi ügyigazgatóságnak új bérlet után kellett néznie.

Szabályszerűen nyilvános versenytárgyalást kellett volna hirdetni a kérdéses földbirtok haszonbérbeadására. Ehelyett azonban sokaknak nagy meglepetésére, sőt megdöbbenésére, az történt, hogy a nyilvános versenytárgyalás mellőzésevel Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter a szilfamajori birtokot bérbeadta Kovács (Strasser) Gyula volt országgyűlési képviselőnek.

Annak a Kovács Gyulának, aki a háború előtti obstrukciós időkben, egyik viharos parlamenti ülés alkalmával, revolverével rálőtt Tisza Istvánra, a ház akkori elnökére. Az eset körülbelül ezelőtt husz évvel történt és ez, ugyálszik, elég hosszú idő volt ahhoz, hogy a kultuszminisztériumban elfelejték az esetet és a politikai életől visszavonult, egyébként zsidó vallású, Kovács Gyulát — ma sem tudjuk, milyen érdemek alapján — a katolikus rendeltetésű vallás- és tanulmányi alap birtokának bérletével ajándékozzák meg. Még hozzá minden verseny kizárásával.

Alább rámutatunk majd, hogy miért ugrott most az aktualitás homlokterébe ez a kérdés. Előbb azonban, az emlékezőtehetségek felkeltése céljából, közlünk néhány hiteles adatot arról, hogyan és milyen körülmények között jutott Kovács Gyula, illetve az általa e célra alakított részvénytársaság a nevezetes szilfamajori birtok bérletébe.

A közalapítványi ügyosztály levelét megírta...

Előttünk fekszik a közalapítványi ügyosztálynak 1927 november 29-én kelt és Kovács Gyulához, „mint a szilfamajori bérbeadás kezelésére alakulóban levő, kijelölt igazgatósági tagjához” intézett hivatalos levele. Ebben a többek között a következőket olvassuk:

— A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter november 28-án kelt 53.269/1927/XI. számú rendeletével hozzájárult ahhoz, hogy a magyar katolikus tanulmányi alap szilfamajori gazdaságát az eddigi haszonbérlet, Szabolcs Bálint és neje haszonbérleti jogviszonyának hátralevő időtartamára, amely egyúttal hat gazdasági évvel meghosszabbítván, 1939 szeptember 30-ig terjed, egy megalakítandó részvénytársaságra ruháztassék, amelynek többek között Nagyságod (már mint Kovács Gyula) is tagja leend.

Szabolcs helyébe Kovács

Ezekben a nevezetes sorokban járult tehát hozzá a kultuszminiszter, hogy a fizetése képtelenné vált Szabolcsék helyébe Kovács Gyula ülhesse bele a szilfamajori bérletbe. Szigorúan kiköti azonban a jóváhagyó hivatalos levél, hogy „az 1927 október 1-ével belépőnek tekintendő új haszonbérlet bármily címen felmerülő kötelezettségeiért azonban Nagyságodnak (már mint Kovács Gyulának) saját személyében, külön adandó nyilatkozattal, kifizetendő kezességét kell vállalnia”.

A hivatalos levél továbbá során megadja, hogy a földreformeljárás során 1087 holdra apadt terület után a fizetendő haszonbérlet egyre-másra 120 kiló buza, amíg az eredeti haszonbérleti területhez 1922 október 1-ől

A közgyűlés a jelentést és a pénztári zárszámadást egyhangulag elfogadta. Becker Emil dr. és Barcs Ernő dr. felszólalása után megválasztották a tisztikart és a választmányt. Elnök lett Janits Imre dr., elnökhelyettes Holtscher Szigfried dr., titkár Lipcsey Péter dr., választmányi tagok pedig Benkő Lajos dr., Fodor Antal dr., Hedri Aladár dr., Horváth Kálmán dr., Joannovics Jenő dr., Kőrösy Bertalan dr., Lázár Ferenc dr. és Lehotzky Antal dr. Ezzel a közgyűlés véget ért.

hozzácsatolt 30 katasztrális holdnyi rét haszonbérre 135 kiló buza, továbbá az ugyanahhoz csatolt 51 hold legelő haszonbérre 46 kiló buza. A sárszentgotthai és sárkeresztúri kishaszonbérleti területeken gyakorolható vadászati jog ezek után szintén Kovács Gyulát illeti, melyért 120 pengő évi bért köteles fizetni.

Ugyancsak köteles a fizetése képtelenné vált elődjének haszonbérli hátralékát, sőt az időközben lefolytatott biztosítási végrehajtás költségeit is megfizetni. Köteles továbbá az új bérlet egy 200 darab szarvasmarha befogadására alkalmas új istállót a saját költségén felépíttetni, az építési költségeket azonban a mindenkor esedékes haszonbérletből évnegyedenként előre, bizonyos részletekben levonhatja. Az istállóépület a bérleti idő lejártával a birtok tulajdonában marad.

Ugyancsak ebből a hivatalos levélből megtudjuk, hogy a Magyar-Olasz Bank 170.000 pengő garanciaösszeget hajlandó a tanulmányi alap rendelkezésére bocsátani. A későbbi okmányok szerint ez a 170.000 pengő valóban be is folyt a közalapítványi ügyosztály pénztárába.

Megalakul a részvénytársaság

Az okmányok további tanúsága szerint a tanulmányi alap birtokának bérbevitelére a formális részvénytársaság alakuló közgyűlést 1927 december 2-án, illetve a pótalakuló közgyűlést december 21-én meg is tartották Gonda Henrik dr.-nak, Kovács Gyula sógorának ügyvédi irodájában. Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének biznysága szerint kibocsátott összesen 1600 darab részvényt, egyenként 100 pengős névértékben. A részvények így oszlottak meg: Kovács Gyula 1000, Mandouszky Manfréd 5, Majonszky István 5, Posfay Virgil 5, Szabolcs Károly 5, Szunyog Sándor 575, Gonda Henrik dr. 5 darab.

Mindjárt az alakuláskor az igazgatóság elnökévé választották Posfay Virgil rendkívüli követ, meghatalmazott minisztert, aki a kultuszminiszter kívánságára csupán a dekórum kedvéért vállalt formális érdekeltiséget a Szilfamajori Mezőgazdasági Rt.-nál, amely voltaképpen nem volt más, mint a Kovács Gyula privát üzlete, vállalkozása.

A részvénytársasági forma felvétele is a kultuszminiszter kívánsága volt. Mert hiszen ilyen egyéni felelősséggel és személyes részvétellel Kovács Gyula minden részvénytársasági forma nélkül, tisztán a saját nevében és átvállalhatta volna a kérdéses bérletet. A kultuszminisztériumban azonban úgy gondolták, hogy kifelé szebb és bizalomkeltőbb lesz, ha Tisza István egykori merénylőjének üzleti vállalkozását a részvénytársaság titokatos köpenyegébe burkolják.

Kirobbant a fizetése képtelenség

Az így létrejött részvénytársaság két év óta egészen mostanáig nem hallatott magáról. Ugy látszott, hogy meggy minden a maga rendjén.

A részvénytársaság formálisan fungáló tagjait ezévi február 5-ére rendkívüli közgyűlésre hívták egybe. Minden jel arra mutat, hogy már akkor bajok lehettek a fizetési kötelezettségek teljesítése körül. A közgyűlés jegyzőkönyvében azonban erről egy szóval sem történik említés és csak lényegtelen adminisztratív intézkedések és alapszabály-módosítás szerepelnek a napirenden.

Mintegy két héttel ezelőtt mindazonáltal váratlanul kirobbant, hogy a Szilfamajori Mezőgazdasági Rt. fizetése képtelen lett, amit Kovács Gyula és Posfay Virgil jelentettek be szabályszerű kérvény alakjában a budapesti királyi törvényszéknek.

Akkor, amikor e nevezetes bejelentés történt, mindössze 146 pengő volt a vállalat pénztárában és a hitelezők ugyszólván egyszerűen rohanták meg a vállalatot.

A kényszeregyezési kérvényben Kovács Gyula egyelőre 50 százalékos kvótát ajánl fel a hitelezők kielégítésére, olyan feltételek mellett, hogy öt egyenlő részletben fizeti ki. A továbbiakban újabb 50 százalékot hajlandó fizetni a 14—23-ik hónap végéig terjedő időközben.

Az adós cég által összeállított ideiglenes mérleg adatai szerint a tartozás 540.566 pengővel szerepel, amíg ezzel szemben a különféle holt és élő felszerelésekből álló vagyon értékét 421.423 pengőre becsüli a cég.

A hitelezők között a magyar királyi tanulmányi alap 31.000 pengővel szerepel. A Magyar-Olasz Bank követelése 127.446 pengő. Érdekes, hogy Kovács Gyula a maga személyében 30.000 pengővel szerepel a hitelezők listáján, ugyancsak Gonda Henrik dr., a családi részvényesek egyike, 16.000 pengőt követel a vállalatától. Ezekon kívül egész sor hitelező van kisebb összegű követeléssel.

A cégjegyzés szerint a Szilfamajori Mezőgazdasági Rt. működési helye Budapesten, a Népszínház-utca 38. szám alatt van. Elmenünk ebbe a házba és itt a házmesternél érdeklődünk a vállalat irodahelyisége felől.

A házmesterné csodálkozva jegyezte meg:

— Itt nincs semmiféle ilyen gazdasági iroda. Az elmúlt hetekben már legalább huszan keresték itt ezt a szilfamajori irodát. Jötték ide autóval is. Mindenkiné azt feleltem, hogy nincs tudomásom ilyen című részvénytársaságról. Van azonban itt, az első emeleten, egy ügyvédi iroda. Tessék oda felmenni, azok talán tudnak róla.

Felmentünk az első emeletre és becsengetünk Burger Dénes dr. ügyvédi irodájába, ahol az ügyvéd helyettese kijelentette, hogy csakugyan őt kezelik a bajba jutott Szilfamajori Mezőgazdasági Rt. ügyeit. Ez tehát a cég hivatalos helyisége, habár ezt semmiféle címtábla nem jelzi.

Felvilágosítást egyébként az ügy állásáról csak Kovács Gyula adhatja, de ő nincs Pesten. A kultuszminisztérium épületében lévő közalapítványi királyi ügyigazgatóságnál szintén nem lehet információt kapni, mert az informálás jogát, amint mondják, a vallás- és közoktatásügyi miniszter tartotta fenn magának.

Új bérlet keresnek a Szilfamajorba?

Mint fentebb már említettük, a fizetése képtelenné vált Kovács Gyula hitelezőlistáján a tanulmányi alap 31.000 pengővel szerepel. Ki tudja azonban, hogy mire a kényszeregyezési eljárás bonyolult ügye befejeződik, mennyire emelkedik még Kovács Gyula tartozása a tanulmányi alappal szemben?

Most tehát a szilfamajori bérlet körül ismét bekövetkezett az az eset, ami 1927. év őszén előállt. Akkor Szabolcs Bálint vált fizetése képtelenné, most pedig Kovács Gyulával történt ugyanez.

Szabolcsot akkor rövid úton eltávolították a bérletből. Most pedig a kultuszminisztérium épületének környékén azt rebesgetik, hogy a szintén nem fizető Kovács Gyulával szemben is hasonló eljárásra készül a közalapítványi ügyigazgatóság.

Tehát úgy látszik, hogy rövidesen megint új bérlet után kell néznie a kultuszminiszternek. Remélhető, hogy ezúttal nem fognak elfeledkezni a nyilvános versenytárgyalás kiírásáról. Mint ahogy 1927-ben sem lett volna szabad elfeledkezniük.

És bizonyos, hogy nyilvános versenytárgyalás esetén egészen másképpen alakult volna a helyzet és most nem kellene az újabb bérletválság kínos problémájával foglalkoznia a kultuszminiszternek.

(d. l.)

VILÁGSIKERŰ UJDONSÁG!

Cederholm Boris:

A Cseka országában

Az orosz szovjetről szóló könyvek között ez az első, mely a legszemélyesebb tapasztalat alapján megkapja a hű képét adja a bolsevista államrendszert, a mindenhát Cseka szörnyű uralmát és a szovetski szigetekre száműzöttek emberfeletti szenvedéseit.

A 472 oldalas könyv ára 6 pengő. Utánv. költs. 80 fill. Szállítja: „MINERVA” könyvtérjesztő vállalat, Buda-pest, IX., Erkel-utca 4. szám.